

**SYTUACJA OSÓB MŁODYCH NA RYNKU PRACY
W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM
W 2015 ROKU**

OPRACOWANIE:
Wydział Badań i Analiz

Szczecin 2016 r.

Wstęp	3
1. Bezrobocie osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej	4
2. Aktywność ekonomiczna ludności według wyników BAEL GUS	5
3. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w Polsce	8
4. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim	9
5. Bilans osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim	11
6. Osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie zachodniopomorskim	13
7. Struktura osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim	14
8. Struktura zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim .	17
9. Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w województwie zachodniopomorskim	19
Podsumowanie	22

Wstęp

Osoby bezrobotne do 30 roku życia w myśl ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mają status osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Z grupy tej wyodrębnione są dodatkowo osoby bezrobotne do 25 roku życia. Trudna sytuacja osób młodych przed wejściem czy funkcjonowaniem na rynku pracy wymaga zastosowania dodatkowych instrumentów wspierających ich rozwój, konkurencyjność i aktywizację zawodową. Wraz z nowelizacją ustawy poszerzono wachlarz instrumentów skierowanych do osób młodych. Obok popularnych form jakimi niezmiennie są szkolenia i staże, osoby do 30 roku życia od 2014 roku mają możliwość skorzystania z nowych instrumentów rynku pracy tj. bon szkoleniowy, bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie. Od 1 stycznia 2016 roku pracodawcy chcący zatrudnić osoby młode podejmujące pierwszą pracę mogą otrzymać refundację kosztów składek na ubezpieczenie społeczne.

Opracowanie rozpoczyna informacja dotycząca bezrobocia osób młodych do 25 roku życia w krajach znajdujących się w Unii Europejskiej na podstawie danych Europejskiego Urzędu Statystycznego – Eurostat. Dla zobrazowania sytuacji osób młodych zaprezentowano wskaźniki z wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Szczecinie. Największą część opracowania poświęcono analizie bezrobocia rejestrowanego wśród młodych bezrobotnych w regionie i na poziomie województw. Oprócz podstawowych informacji dotyczących stanu i bilansu, zaprezentowano strukturę młodych bezrobotnych według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy i kwalifikacji zawodowych. Dodatkowe rozdziały poświęcono grupie bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (absolwenci).

1. Bezrobocie osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej

Dane Europejskiego Urzędu Statystycznego (Eurostat) pokazują, że bezrobocie wśród osób młodych jest silnie zróżnicowane terytorialnie. W grudniu 2015 roku stopa bezrobocia w grupie osób poniżej 25 roku życia według Eurostat wyniosła 21,8% w krajach znajdujących się w strefie euro (EA19) oraz 19,6% w 28 krajach zrzeszonych w Unii Europejskiej (EU28) czyli o odpowiednio 1,2 pkt proc. i 1,6 pkt proc. mniej niż rok wcześniej. Najniższą stopę bezrobocia dla analizowanej grupy spośród krajów należących do Unii zaobserwowano w Niemczech (7,0%), z kolei zdecydowanie wyższy poziom bezrobocia wśród młodych notowano w krajach z południa Europy tj. w Grecji (49,3%), Hiszpanii (46,3%), Chorwacji (40,5%). Bezrobocie osób młodych według Eurostat w Polsce w grudniu 2015 roku kształtowało się na poziomie 19,9%.

Tabela 1. Średnia miesięczna stopa bezrobocia ogółem oraz w grupie do 25 roku życia według Eurostat w grudniu 2014 i 2015 roku (dostęp dnia 04.05.2016 r.)

Państwo/obszar	Stopa bezrobocia ogółem (%)		Zmiana (w pkt proc.)	Stopa bezrobocia w grupie bezrobotnych do 25 roku życia (%)		Zmiana (w pkt proc.)	
	grudzień 2014 r.	grudzień 2015 r.		grudzień 2014 r.	grudzień 2015 r.		
EA 28	9,8	9,0	-0,8	21,2	19,6	-1,6	
EU 19	11,3	10,4	-0,9	23,0	21,8	-1,2	
EU 28	Belgia	8,5	8,8	0,3	21,9	25,1	3,2
	Bulgaria	10,2	7,7	-2,5	21,8	20,8	-1,0
	Czechy	5,8	4,4	-1,4	14,0	10,7	-3,3
	Dania	6,2	6,0	-0,2	10,5	10,9	0,4
	Niemcy	4,9	4,4	-0,5	7,3	7,0	-0,3
	Estonia	6,4	6,2	-0,2	13,6	15,4	1,8
	Irlandia	10,2	9,0	-1,2	21,7	20,2	-1,5
	Grecja	26,1	24,3	-1,8	51,1	49,3	-1,8
	Hiszpania	23,6	20,7	-2,9	51,7	46,3	-5,4
	Francja	10,4	10,2	-0,2	24,8	24,4	-0,4
	Chorwacja	17,8	15,3	-2,5	46,4	40,5	-5,9
	Włochy	12,3	11,6	-0,7	40,9	38,6	-2,3
	Cypr	16,7	13,0	-3,7	34,4	30,2	-4,2
	Łotwa	10,1	10,1	0,0	17,5	20,0	2,5
	Litwa	9,9	8,9	-1,0	18,5	13,9	-4,6
	Luksemburg	6,2	6,4	0,2	21,9	15,4	-6,5
	Węgry	7,3	6,1	-1,2	18,9	14,7	-4,2
	Malta	5,7	5,2	-0,5	10,0	11,1	1,1
	Holandia	7,2	6,6	-0,6	11,8	11,2	-0,6
	Austria	5,6	5,9	0,3	9,6	11,6	2,0
	Polska	8,2	7,0	-1,2	21,7	19,9	-1,8
	Portugalia	13,6	12,2	-1,4	33,9	30,4	-3,5
	Rumunia	6,6	6,7	0,1	23,5	20,9	-2,6
	Słowenia	9,4	8,3	-1,1	18,6	16,9	-1,7
	Słowacja	12,4	10,7	-1,7	26,9	25,2	-1,7
	Finlandia	9,0	9,4	0,4	21,5	22,0	0,5
	Szwecja	7,6	7,2	-0,4	21,6	19,5	-2,1
	Wielka Brytania	5,6	5,0	-0,6	15,9	13,4	-2,5
Islandia	4,4	3,4	-1,0	9,2	7,5	-1,7	
Norwegia	3,8	4,5	0,7	8,1	10,0	1,9	
Turcja	10,4	10,2	-0,2	19,0	18,1	-0,9	
USA	5,6	5,0	-0,6	12,3	11,2	-1,1	
Japonia	3,4	3,3	-0,1	6,3	5,2	-1,1	

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych Eurostat <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Z porównania danych z końca 2014 i 2015 roku wynika, że w większości krajów Unii Europejskiej w ciągu ostatnich 12 miesięcy notowano spadek bezrobocia wśród osób do 25 roku życia, największy w Luksemburgu, o 6,5 pkt proc. Według Eurostat w Polsce stopa bezrobocia w grupie najmłodszych bezrobotnych była o 1,8 pkt proc. niższa niż w grudniu 2014 roku. Wzrost bezrobocia w grupie poniżej 25 roku życia zaobserwowano w Belgii (o 3,2 pkt proc.), na Łotwie (o 2,5 pkt proc.), w Austrii (o 2 pkt proc.), w Estonii (o 1,8 pkt proc.), na Malcie (o 1,1 pkt proc.), w Finlandii (o 0,5 pkt proc.), w Danii (o 0,4 pkt proc.).

2. Aktywność ekonomiczna ludności według wyników BAEL GUS

Zgodnie z wynikami reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) Głównego Urzędu Statystycznego, w IV kwartale 2015 roku współczynnik aktywności zawodowej¹ ludności w województwie zachodniopomorskim kształtował się na poziomie 52,2% wobec 53,3% w analogicznym okresie ubiegłego roku. Analizowany wskaźnik różnił się w poszczególnych grupach wiekowych, a dla osób w wieku 15 – 24 lata wyniósł 32,1% tj. 2,9 pkt proc. więcej niż przed rokiem. Największą aktywność zawodową wykazywały osoby w wieku 35 – 44 lata tj. 86,2%, o 2,5 pkt proc. więcej w skali roku. Spadki aktywności zawodowej zauważalne są w starszych grupach wiekowych, z których największy w grupie osób w wieku 45 – 54 lata, o 1,6 pkt proc.

Tabela 2. Współczynnik aktywności zawodowej (%) w grupach wiekowych w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2014 i 2015 roku

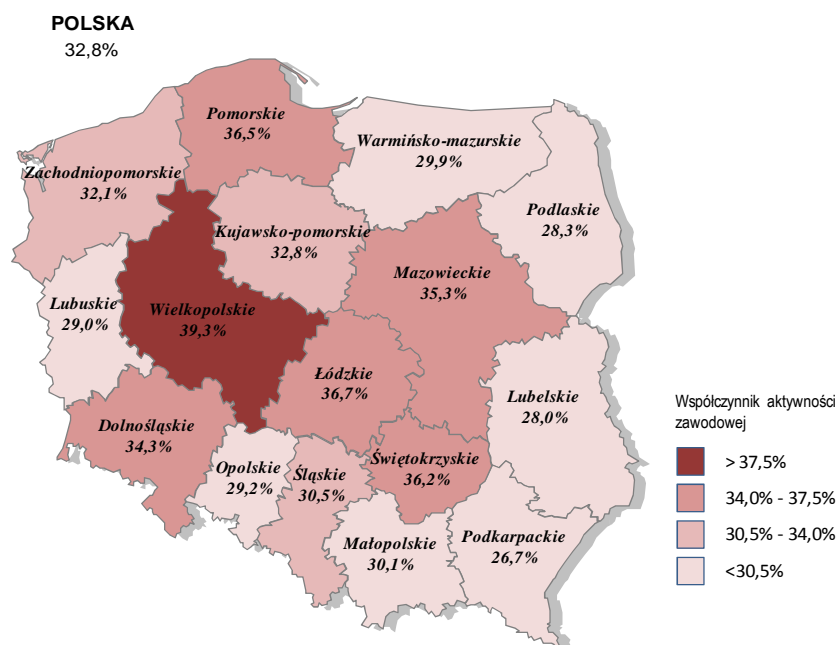
wiek	IV kwartał 2014 r.	IV kwartał 2015 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	29,2	32,1	2,9
25 - 34 lata	81,4	83,8	2,4
35 - 44 lata	83,7	86,2	2,5
45 - 54 lata	82,0	80,4	-1,6
55 - 64 lata	45,5	44,7	-0,8
65 lat i więcej	3,7	3,3	-0,4
ogółem	53,3	52,2	-1,1

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Współczynnik aktywności zawodowej w ogóle ludności w Polsce w IV kwartale 2015 roku kształtował się na poziomie 56,5% (w ubiegłym roku - 56,3%), z kolei w grupie wiekowej 15 – 24 lata wyniósł 32,8% (33,1% przed rokiem). Aktywność zawodowa osób do 25 roku życia jest zróżnicowana terytorialnie, a największą wykazują osoby zamieszkujące centralne województwa, z Wielkopolską z najwyższym poziomem aktywności osób młodych tj. 39,3%. Najniższy odsetek aktywnych zawodowo w najmłodszej grupie wiekowej notowano wśród mieszkańców województw: podkarpackiego (26,7%), lubelskiego (28,0%), podlaskiego (28,3%), lubuskiego (29,0%), opolskiego (29,2%), warmińsko – mazurskiego (29,9%). W województwie zachodniopomorskim współczynnik aktywności zawodowej młodych osób w IV kwartale 2015 roku był bliski średniej w kraju.

¹ Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, poziom wykształcenia).

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej w grupie wiekowej 15 – 24 lata według województw w IV kwartale 2015 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Źródło danych: BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Kolejnym miernikiem sytuacji na rynku pracy wyliczonym w przypadku Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności jest wskaźnik zatrudnienia², który w IV kwartale 2015 roku w województwie zachodniopomorskim wyniósł 48,4% wobec 48,9% przed rokiem. W grupie osób w wieku 15 – 24 lata kształtował się na poziomie 23,7% tj. 2,2 pkt proc. więcej niż w roku ubiegłym.

Tabela 3. Wskaźnik zatrudnienia (%) w grupach wiekowych w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2014 i 2015 roku

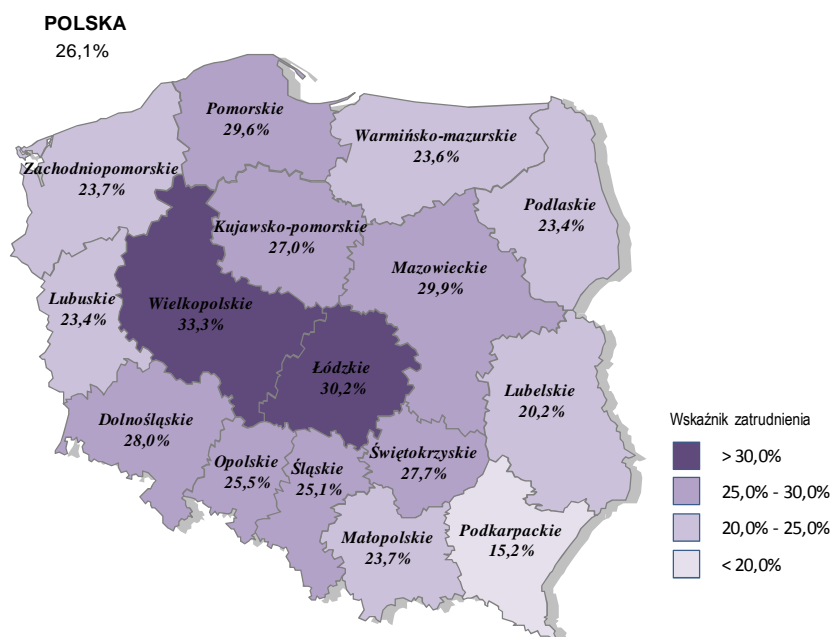
wiek	IV kwartał 2014 r.	IV kwartał 2015 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	21,5	23,7	2,2
25 - 54 lata	76,2	78,5	2,3
55 - 64 lata	43,3	42,4	-0,9
20 - 64 lata	63,7	64,7	1,0
ogółem	48,9	48,4	-0,5

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców Polski do 25 roku życia w IV kwartale 2015 roku wyniósł 26,1%. Wyższą niż średnia dla Polski wartość wskaźnika notowano w województwach zlokalizowanych w centrum kraju, a największy udział pracujących w grupie osób do 25 roku życia odnotowano w województwie wielkopolskim – 33,3%. Mniej niż 20% pracujących w powyższej grupie zaobserwowano w województwie podkarpackim – 15,2%. Wskaźnik zatrudnienia w grupie do 25 roku życia dla województwa zachodniopomorskiego był o 2,4 pkt proc. niższy niż w Polsce.

² Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 15 – 24 lata według województw w IV kwartale 2015 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Źródło danych: BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Z wyników BAEL GUS zrealizowanego w IV kwartale 2015 roku, wynika, że w województwie zachodniopomorskim zdecydowanie najwyższą stopę bezrobocia³ notowano w grupie osób w wieku 15 – 24 lata tj. 25,6% wobec 26,2% w analogicznym okresie ubiegłego roku. W pozostałych grupach wiekowych stopa bezrobocia kształtowała się od 4,2% do 8,4%. W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost bezrobocia zaobserwowano jedynie wśród osób powyżej 55 roku życia, o 0,4 pkt proc. Największy spadek bezrobocia notowano w grupie wiekowej 45 – 54 lata, o 1,3 pkt proc.

Tabela 4. Stopa bezrobocia (%) w grupach wiekowych w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2014 i 2015 roku

wiek	IV kwartał 2014 r.	IV kwartał 2015 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	26,2	25,6	-0,6
25 - 34 lata	9,6	8,4	-1,2
35 - 44 lata	5,4	4,2	-1,2
45 - 54 lata	6,4	5,1	-1,3
55 lat i więcej	4,4	4,8	0,4
ogółem	8,0	7,2	-0,8

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie BAEL GUS.

Struktura ludności według statusu na rynku pracy obejmuje osoby pracujące, bezrobotne i biernie zawodowo. Pracujący i bezrobotni tworzą grupę osób aktywnych zawodowo. Do biernych zawodowo zalicza się osoby niepracujące i nieposzukujące pracy. Według wyników BAEL w IV kwartale 2015 roku grupa biernych zawodowo w województwie zachodniopomorskim liczyła 533 tys. osób, stanowiąc 47,8% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. Osoby pracujące stanowiły 48,4% ogółu, a pozostałe 3,8% to grupa osób bezrobotnych. Odmienne prezentowała się struktura statusu na rynku pracy osób w wieku 15 – 24 lata. Z grupy tej pracowała blisko co czwarta osoba, 8,3% stanowiły osoby bezrobotne,

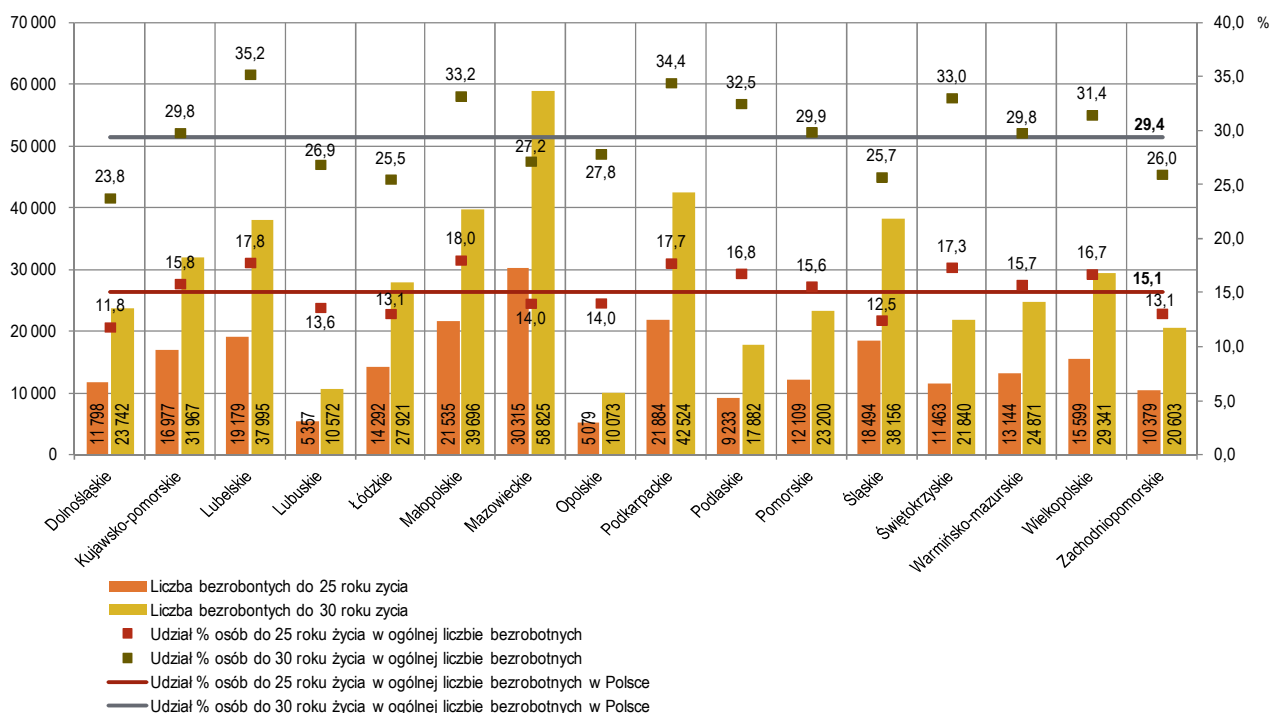
³ Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii. Liczona według metodologii BAEL GUS.

a bierność zawodowa dotyczyła 67,4% najmłodszych badanych. Zdecydowanie lepsza sytuacja notowana jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata, w której osoby pracujące stanowiły 76,8%, bezrobotne 7,0%, a biernie zawodowo 16,2%. W porównaniu z danymi z IV kwartału 2014 roku w grupie 15 – 24 lata liczba biernych zawodowo zmniejszyła się o 13 tys., a w grupie 25 – 34 lata zwiększyła się o 9 tys. osób.

3. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w Polsce

Na koniec grudnia 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w Polsce znajdowało się łącznie blisko 237 tys. osób do 25 roku życia wobec 302 tys. w analogicznym okresie ubiegłego roku (spadek o 21,6%). Analizowana grupa stanowiła 15,1% wszystkich bezrobotnych tj. 1,4 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Najwięcej bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych było w województwie mazowieckim – 30,3 tys. osób (14,0% bezrobotnych w regionie), a najmniej w województwie opolskim – 5,1 tys. osób (14,0% bezrobotnych w regionie). Odsetek osób z badanej grupy wśród zarejestrowanych jest zróżnicowany terytorialnie. W siedmiu województwach był on niższy niż w Polsce, także w województwie zachodniopomorskim, gdzie na koniec 2015 roku kształtował się na poziomie 13,1% (14,6% przed rokiem). Udział najmłodszych bezrobotnych wahał się od 11,8% na Dolnym Śląsku do 18,0% w województwie małopolskim. W porównaniu z danymi z końca 2014 roku liczba bezrobotnych do 25 roku życia w ciągu 12 miesięcy zmniejszyła się we wszystkich województwach, od 14,4% w województwie podlaskim do 25,9% w województwie śląskim.

Wykres 1. Liczba oraz udział procentowy osób bezrobotnych do 30 i do 25 roku życia według województw – stan na koniec grudnia 2015 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych MPIPS.

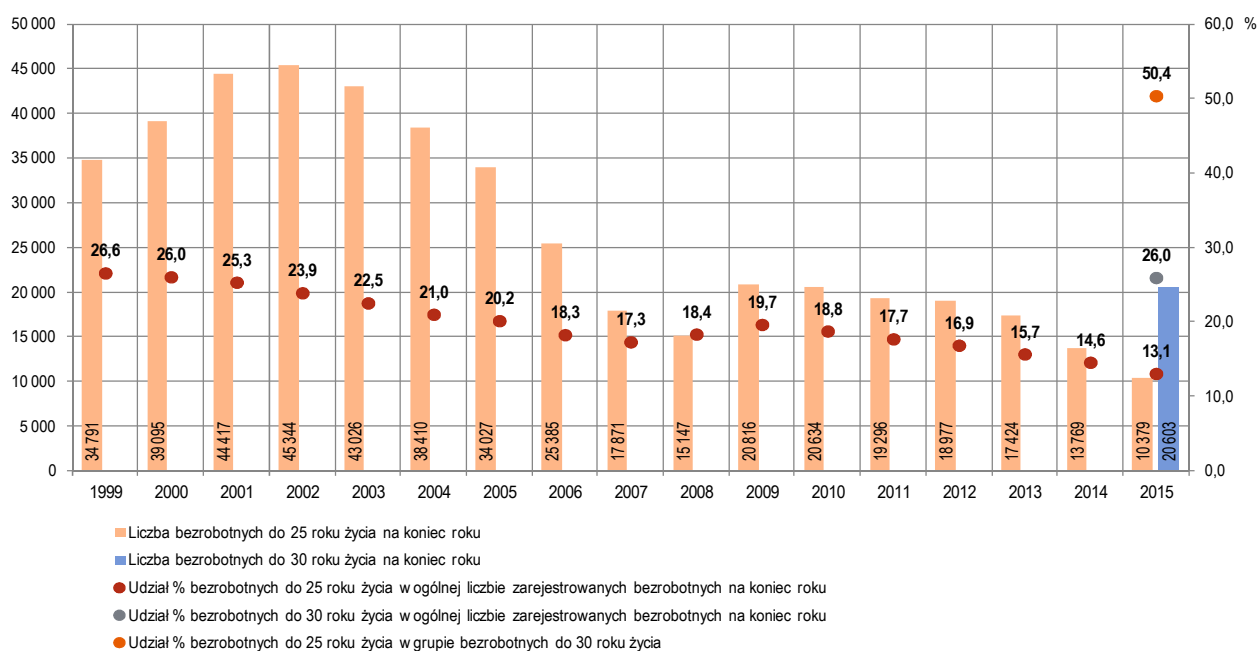
Grupa bezrobotnych do 30 roku życia na koniec 2015 roku liczyła 459,2 tys. osób, w tym 51,6% stanowiły osoby do 25 roku życia. Grupa ta stanowiła 29,4% wszystkich bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych było w województwie mazowieckim – 58,8 tys. osób (27,2% bezrobotnych w regionie), a najmniej w województwie opolskim – 10,1 tys. osób (27,8% bezrobotnych w regionie). Udział bezrobotnych z grupy do 30 roku życia wśród

zarejestrowanych jest zróżnicowany na poziomie województw i wynosił od 23,8% w województwie dolnośląskim do 35,2% w województwie lubelskim. W województwie zachodniopomorskim bezrobotnym do 30 roku życia była co czwarta osoba.

4. Bezrobocie rejestrowane osób do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

Na koniec 1999 roku kategoria osób do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim liczyła blisko 34,8 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 26,6%. Na koniec 2015 roku według rejestrów powiatowych urzędów pracy grupa ta liczyła 10,4 tys. osób, najmniej od powstania województwa. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek w grupie najmłodszych bezrobotnych o blisko 3,4 tys. osób. W dalszym ciągu w porównaniu z latami ubiegłymi zauważalny jest także systematyczny spadek udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (z 19,7% na koniec 2009 roku do 13,1% na koniec 2015 roku).

Wykres 2. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia i do 30 roku życia oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 1999 - 2015

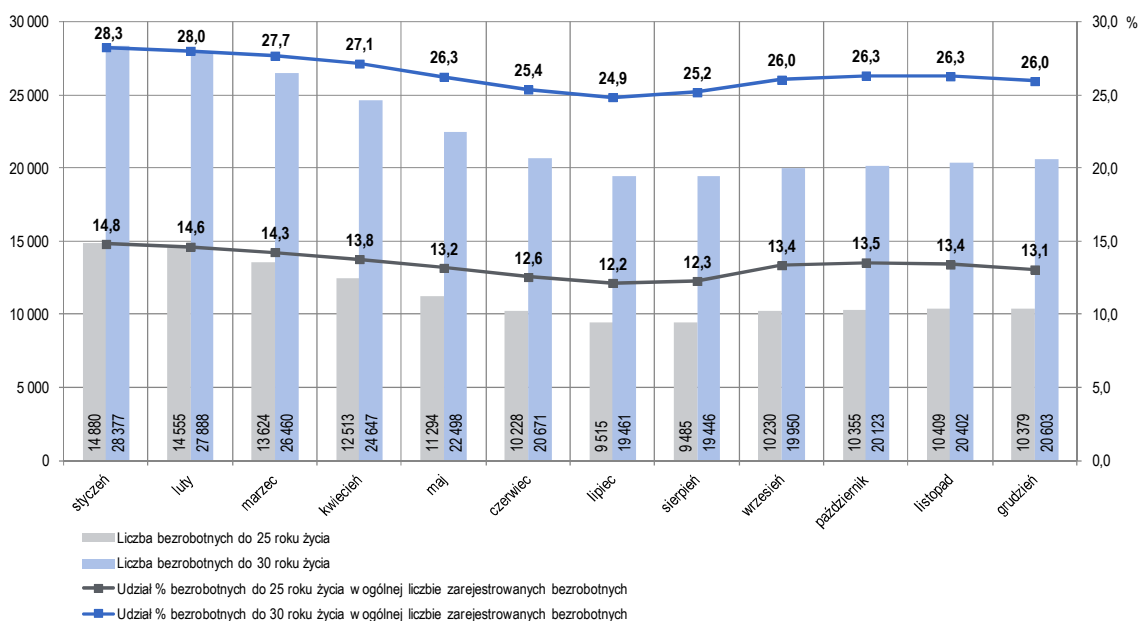

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W znowelizowanej ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zmieniono grupy osób bezrobotnych zakwalifikowanych do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy i dodano między innymi bezrobotnych do 30 roku życia. Formularze statystyczne zawierające dane dotyczące powyższej grupy obowiązują od 2015 roku, dlatego też odniesienie do lat wcześniejszych nie jest możliwe. W końcu 2015 roku w rejestrach urzędów pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się łącznie 20,6 tys. osób do 30 roku życia tj. blisko co czwarty zarejestrowany. Ponad połowę tej grupy stanowiły osoby do 25 roku życia.

Na koniec stycznia 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się łącznie 28,4 tys. osób do 30 roku życia, w tym blisko 14,9 tys. osób do 25 roku życia. Bezrobotni z tych grup stanowili odpowiednio 28,3% i 14,8% bezrobotnych w województwie. Do końca 2015 roku liczba bezrobotnych w grupie do 25 roku życia zmniejszyła się o 30,2%, a wśród bezrobotnych do 30 roku życia notowano spadek o 27,4%.

Wykres 3. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia i do 30 roku życia oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim według miesięcy w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Według stanu na koniec 2015 roku udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wyniósł 13,1% tj. 1,5 pkt proc. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najwięcej bezrobotnych do 25 roku życia na koniec 2015 roku zarejestrowanych było w powiecie szczecineckim – 897 osób wobec 1 058 przed rokiem oraz w powiecie stargardzkim – 849 osób wobec 1 113 rok wcześniej. W Szczecinie w rejestrach pozostawały 733 osoby do 25 roku życia. Najmniej bezrobotnych z analizowanej grupy notowano w Świnoujściu tj. 68 osób. W porównaniu z końcem 2014 roku spadek liczby najmłodszych bezrobotnych notowano we wszystkich powiatach, największy w Szczecinie o 704 osoby. Udział bezrobotnych do 25 roku życia w ogóle bezrobotnych w powiatach na koniec 2015 roku wahał się od 6,3% w Szczecinie do 16,9% w powiecie gryfińskim.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych do 30 roku życia i 25 roku życia oraz ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiatach na koniec roku

Powiat	Bezrobotni do 30 roku życia		Bezrobotni do 25 roku życia			
	2015		2014		2015	
	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych
Białogardzki	1 067	26,1	713	16,0	533	13,0
Choszczeński	1 056	31,5	633	17,7	557	16,6
Drawski	1 227	28,0	742	15,8	659	15,0
Goleniowski	815	29,5	501	15,5	433	15,7
Gryficki	1 150	27,6	790	17,0	588	14,1
Gryfiński	1 121	30,1	841	18,6	629	16,9
Kamieński	827	26,6	500	15,1	423	13,6
Kołobrzeski	640	25,7	473	14,7	323	13,0
Miasto Koszalin	802	19,3	510	10,1	339	8,1
Koszaliński	1 050	25,0	771	15,7	552	13,1
Łobeski	783	29,6	446	15,7	400	15,1
Myśliborski	734	29,0	552	16,9	379	15,0
Policki	602	24,8	345	12,3	280	11,5
Pyrzycki	747	30,5	512	17,5	398	16,2

Powiat	Bezrobotni do 30 roku życia		Bezrobotni do 25 roku życia			
	2015		2014		2015	
	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych
Sławieński	1 012	27,5	670	16,1	511	13,9
Stargardzki	1 571	30,2	1 113	17,4	849	16,3
Szczecinecki	1 638	28,4	1 058	16,1	897	15,6
Świdwiński	992	30,8	651	17,6	517	16,0
Miasto Świnoujście	159	16,4	116	9,9	68	7,0
Wałecki	650	26,8	395	13,8	311	12,8
Miasto Szczecin	1 960	16,9	1 437	8,9	733	6,3
Województwo	20 603	26,0	13 769	14,6	10 379	13,1

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Liczba bezrobotnych do 30 roku życia w powiatowych urzędach pracy wynosiła od 159 osób w Świnoujściu do 1 960 osób w Szczecinie. Ponad tysiąc osób w z tej grupy notowano także w następujących powiatach: szczecineckim, stargardzkim, drawskim, gryfickim, gryfińskim, białogardzkim, choszczeńskim, koszalińskim, sławieńskim. Odsetek bezrobotnych do 30 roku życia wahał się od 16,4% w Świnoujściu do 31,5% w powiecie choszczeńskim. Najniższym udziałem osób młodych w rejestrach charakteryzowały się miasta na prawach powiatu tj. Świnoujście, Szczecin i Koszalin.

5. Bilans osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

W ciągu 2015 roku do rejestrów powiatowych urzędów pracy włączono 31,3 tys. osób do 25 roku życia, a wyłączono z ewidencji blisko 32,5 tys. młodych osób czyli wyrejestrowano o około 1,2 tys. osób więcej niż zarejestrowano. Przewagą rejestracji notowano w miesiącach jesienno – zimowych, w szczególności w styczniu (o 1,3 tys. osób) i we wrześniu (o 893 osoby). Większa liczba rejestracji wynika z sezonowości rynku pracy, a w przypadku zauważalnego napływu do bezrobocia osób młodych we wrześniu zaryzykować można stwierdzenie, iż są to absolwenci szkół, którzy po okresie wakacyjnym i pracach sezonowych zarejestrowali się w urzędach pracy. Analogiczna sytuacja zauważalna jest w przypadku bezrobotnych do 30 roku życia.

Główną przyczyną wyłączeń z ewidencji młodych bezrobotnych w 2015 roku było podjęcie pracy. Z tego powodu wyrejestrowano 26,3 tys. osób do 30 roku życia, w tym 13,8 tys. osób do 25 roku życia. Podjęcia pracy w tych grupach stanowiły odpowiednio 45,9% i 42,6% wszystkich wyłączeń z ewidencji. Zdecydowana większość bezrobotnych podjęła pracę niesubsydiowaną – ponad 80%, w tym co dziesiąty sezonową. Z subsydiowanych form zatrudnienia skorzystało w 2015 roku 14,2% (3 746 osób) wyrejestrowanych do 30 roku życia i 12,6% (1 742 osoby) do 25 roku życia. Z zaangażowanych środków finansowych najczęściej młodych bezrobotnych zdecydowało się na podjęcie działalności gospodarczej (936 osób do 30 r.ż., w tym 346 osób do 25 r.ż.), pracę w ramach robót publicznych (821 osób do 30 r.ż., w tym 370 osób do 25 r.ż.), podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (810 osób do 30 r.ż., w tym 440 osób do 25 r.ż.), prac interwencyjnych (750 osób do 30 r.ż., w tym 412 osób do 25 r.ż.) W porównaniu z 2014 rokiem odnotowano mniejszą liczbę wyłączeń z ewidencji osób do 25 roku życia z powodu podjęcia pracy (o 138 osób). Kolejnym znaczącym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy tj. 16,4 tys. osób do 30 roku życia (28,6% wyrejestrowań) i blisko 9,8 tys. osób do 25 roku życia (30,1% wyrejestrowań).

W 2015 roku program stażu rozpoczęło 6,2 tys. osób do 30 roku życia (10,8% wyłączeń), w tym 4,1 tys. do 25 roku życia (12,5% wyłączeń). Popularną formę aktywizacji stanowią także szkolenia, na które w 2015 roku skierowano 1,4 tys. osób, z czego 790 osób do 25 roku życia. Zarówno w przypadku staży, jak i szkoleń notowano spadek liczby bezrobotnych do 25 roku życia rozpoczynających w nich udział w porównaniu z 2014 rokiem.

Tabela 6. Powody wyłączeń z ewidencji bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim w ciągu roku

Wyszczególnienie		Bezrobotni do 30 roku życia		Bezrobotni do 25 roku życia			
		2015		2014		2015	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Osoby zarejestrowane		53 839	26 858	34 591	16 561	31 315	15 058
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych		57 339	28 153	35 814	16 866	32 477	15 268
z tego z przyczyn	podjęcia pracy	26 327	13 821	13 971	7 157	13 833	6 890
	niesubsydiowanej	22 581	11 936	12 269	6 350	12 091	6 107
	w tym						
	podjęcie działalności gospodarczej	621	263	x	x	246	89
	pracy sezonowej	2 135	1 128	1 297	692	1 200	579
	subsydiowanej	3 746	1 885	1 702	807	1 742	783
	prac interwencyjnych	750	416	306	177	412	209
	robót publicznych	821	539	429	254	370	213
	podjęcia działalności gospodarczej	936	428	383	144	346	137
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	7	3	x	x	2	2
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	810	277	480	166	440	138
	z tego						
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	274	131	x	x	109	47
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	111	71	x	x	45	30
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	x	x	0	0
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	x	x	0	0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	1	0	x	x	0	0
	inne	43	23	104	66	20	9
	rozpoczęcia szkolenia	1 399	309	1 207	338	790	134
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	350	49	x	x	209	21
	rozpoczęcia stażu	6 177	4 206	4 719	3 040	4 074	2 642
	w tym w ramach bonu stażowego	509	335	x	x	319	198
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	52	14	9	2	38	10
	rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	496	388	225	161	182	136
	w tym w ramach PAI	43	36	x	x	15	13
	skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	7	6	x	x	1	1
	rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	x	x	140	84	x	x
	odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	1 740	739	714	295	1 073	443
	odmowy ustalenia profilu pomocy	0	0	x	x	0	0
	niepotwierdzenia gotowości do pracy	16 373	6 025	11 947	4 239	9 760	3 523
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	2 927	1 646	1 765	937	1 617	895	
podjęcia nauki	243	132	287	151	213	114	
nabycia praw rentowych	154	81	131	73	118	65	
innych	1 444	786	699	389	778	415	

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

6. Osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie zachodniopomorskim

Sprawozdawczość statystyczna bezrobocia rejestrowanego wyróżnia osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki⁴ czyli absolwentów. Na koniec 2015 w rejestrach urzędów pracy w regionie znajdowało się łącznie 2,6 tys. bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wobec 3,3 tys. osób w analogicznym okresie roku ubiegłego tj. 21,6% mniej. Osoby, które w ciągu analizowanego roku zakończyły edukację stanowiły 3,3% wszystkich bezrobotnych w regionie, o 0,2 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

W 2015 roku zarejestrowano w powiatowych urzędach pracy blisko 9,6 tys. osób z analizowanej grupy w stosunku do 10,9 tys. w 2014 roku czyli o 1,3 tys. osób mniej. Pracę w tym czasie podjęło około 4 tys. osób które zakończyły naukę w ostatnich 12 miesiącach, podobnie jak w roku wcześniejszym.

Na koniec 2015 roku największym udziałem badanej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych cechowały się powiaty: stargardzki, świdwiński, gryfiński i goleniowski (4,0 – 4,7%), z kolei najmniejszy odsetek zaobserwowano w powiecie Miasto Świnoujście – 1,7%. W większości powiatów liczba bezrobotnych z analizowanej grupy zmniejszyła się w skali roku, a największy spadek notowano w Szczecinie, o 181 osób.

Tabela 7. Liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec roku

Powiat	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki					
	2014		2015		Zmiana (w liczbie bezrobotnych)	Zmiana (w pkt proc.)
	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych	Liczba	Udział % w ogóle bezrobotnych		
Białogardzki	147	3,3	141	3,4	-6	0,2
Choszczeński	121	3,4	122	3,6	1	0,2
Drawski	121	2,6	123	2,8	2	0,2
Goleniowski	142	4,4	111	4,0	-31	-0,4
Gryficki	187	4,0	133	3,2	-54	-0,8
Gryfiński	209	4,6	153	4,1	-56	-0,5
Kamieński	102	3,1	85	2,7	-17	-0,3
Kołobrzeski	100	3,1	87	3,5	-13	0,4
Miasto Koszalin	153	3,0	119	2,9	-34	-0,2
Koszaliński	164	3,3	112	2,7	-52	-0,7
Łobeski	109	3,8	72	2,7	-37	-1,1
Myśliborski	128	3,9	85	3,4	-43	-0,6
Policki	104	3,7	83	3,4	-21	-0,3
Pyrzycki	108	3,7	83	3,4	-25	-0,3
Sławieński	145	3,5	124	3,4	-21	-0,1
Stargardzki	304	4,8	243	4,7	-61	-0,1
Szczecinecki	247	3,8	217	3,8	-30	0,0
Świdwiński	150	4,0	151	4,7	1	0,6
Miasto Świnoujście	36	3,1	16	1,7	-20	-1,4
Walecki	105	3,7	90	3,7	-15	0,0
Miasto Szczecin	422	2,6	241	2,1	-181	-0,5
Województwo	3 304	3,5	2 591	3,3	-713	-0,2

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

⁴ Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych.

Z danych z końca 2015 roku wynika, że w grupie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki 78,5% stanowiły osoby w wieku 18 – 24 lata, a 16,5% osoby od 25 do 34 lat. Najliczniejsze grupy reprezentowały osoby, które zakończyły edukację na przynajmniej średnim poziomie, przy czym największy odsetek osób uzyskał dyplom uczelni wyższej – 28,0%, a niewiele mniej osób otrzymało wykształcenie policealne lub średnie zawodowe – 27,4%. Zdecydowana większość osób z analizowanej grupy nie posiadała jakiegokolwiek stażu pracy – 58,0%. Co piąty zarejestrowany dokumentował roczne doświadczenie zawodowe, a 16,7% pracowało od roku do 5 lat. Według danych z końca 2015 roku najwięcej bezrobotnych z analizowanej grupy pozostawało w rejestrach urzędów pracy od jednego do 3 miesięcy – 39,8%, a co trzeci zarejestrowany od 3 do 6 miesięcy. Od ponad 6 miesięcy w ewidencji pozostawał co dziesiąty absolwent.

W 2015 roku dla osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki zarejestrowano łącznie 126 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 51 mniej niż w 2014 roku. Oferty subsydiowane środkami Funduszu Pracy lub EFS stanowiły 31,0% (39) wobec 67,2% (119) w 2014 roku. Co piąta oferta związana była z sektorem publicznym. W ogóle ofert najwięcej stanowiły te o charakterze sezonowym – 63,5% (80) wobec 31,6% (56) w 2014 roku. Do końca 2015 roku rozdysponowano wszystkie zgłoszone oferty kierowane do absolwentów.

7. Struktura osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim

W strukturze młodych bezrobotnych według płci na koniec 2015 roku większość stanowiły kobiety tj. 59,3% w grupie bezrobotnych do 25 roku życia i 61,8% wśród bezrobotnych do 30 roku życia. W porównaniu z mężczyznami zdecydowanie częściej klasyfikowane były one jako osoby długotrwale bezrobotne – 74,7% wśród długotrwale bezrobotnych do 30 roku życia i 73,9% w grupie długotrwale bezrobotnych do 25 roku życia.

Bezrobocie osób młodych jest zróżnicowane terytorialnie zarówno na poziomie województw i powiatów (rozdział 3 i 4). Ze struktury młodych bezrobotnych według miejsca zamieszkania wynika, że z grupy bezrobotnych do 25 roku życia na koniec 2015 roku większość zamieszkiwała tereny wiejskie województwa zachodniopomorskiego – 53,8%. W przypadku bezrobotnych do 30 roku życia nieznacznie większą większość stanowiły osoby zamieszkujące miasta – 50,4%. Większa przewaga zauważalna jest w dodatkowo wyodrębnionej grupie bezrobotnych w wieku 25 – 30 lat, w której bezrobotni z miast stanowili 54,7%.

Tabela 8. Bezrobotni w wybranych przedziałach wiekowych według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku

Wyszczególnienie		2015		
		18 - 24 lata	25 - 30 lat	do 30 roku życia
płeć	kobieta	6 151	6 589	12 740
	mężczyzna	4 228	3 635	7 863
miejsce zamieszkania	wieś	5 587	4 634	10 221
	miasto	4 792	5 590	10 382
wykształcenie	wyższe	524	2 350	2 874
	policealne i średnie zawodowe	2 216	1 812	4 028
	średnie ogólnokształcące	2 177	1 996	4 173
	zasadnicze zawodowe	2 062	1 396	3 458
	gimnazjalne i poniżej	3 400	2 670	6 070

Wyszczególnienie		2015		
		18 - 24 lata	25 - 30 lat	do 30 roku życia
staż pracy ogółem	do 1 roku	3 235	3 317	6 552
	1 - 5 lat	2 253	3 655	5 908
	5 - 10 lat	66	742	808
	10 - 20 lat	x	16	16
	bez stażu	4 825	2 494	7 319
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1 miesiąca	1 696	1 408	3 104
	1 - 3 miesiące	3 165	2 564	5 729
	3 - 6 miesięcy	2 088	1 663	3 751
	6 - 12 miesięcy	1 333	1 493	2 826
	12 - 24 miesięcy	1 271	1 495	2 766
	pow. 24 miesięcy	826	1 601	2 427
Ogółem		10 379	10 224	20 603

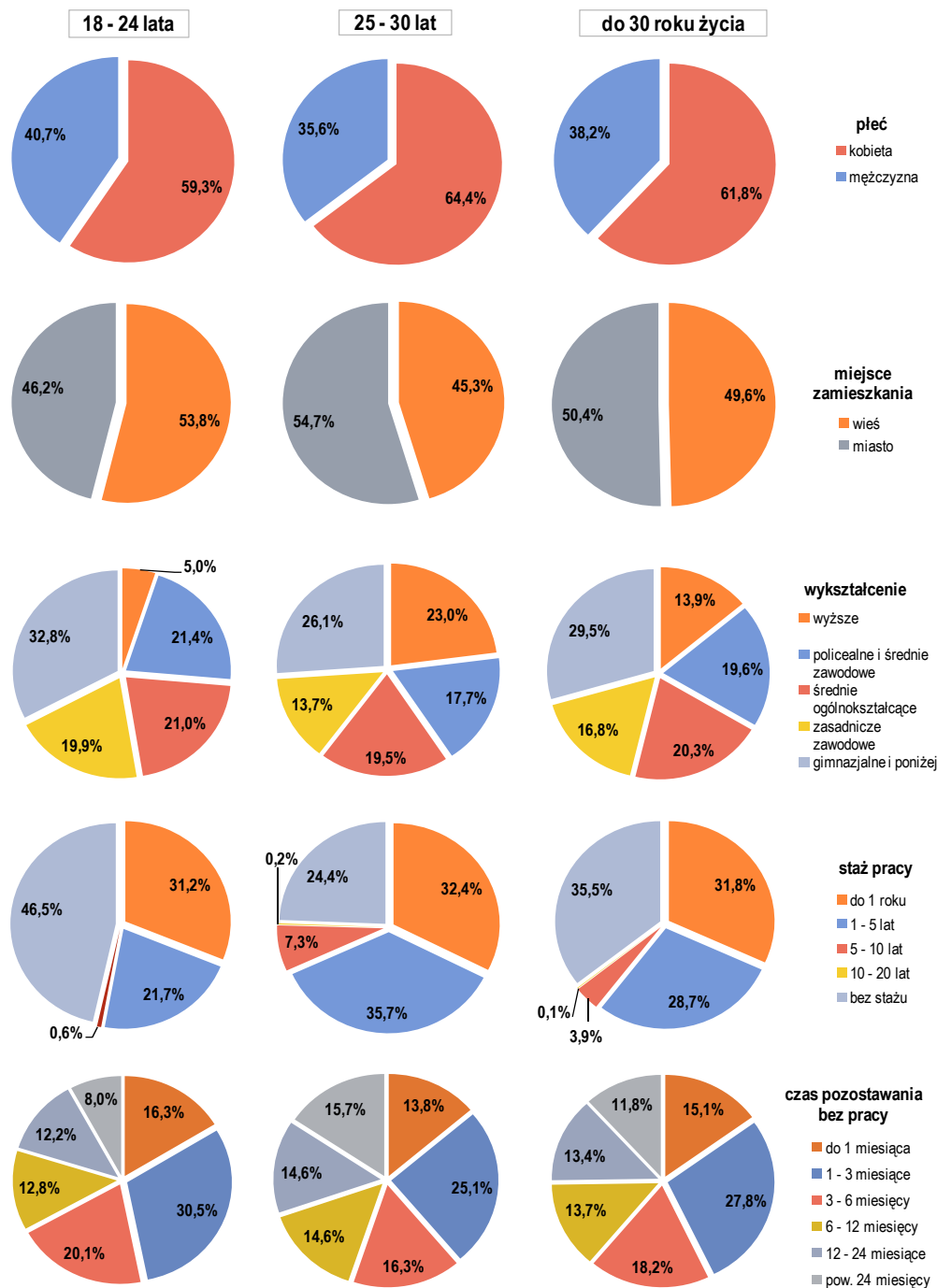
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 1 i załącznika 5 do sprawozdania MPIPS-01.

Z danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych do 25 roku życia wynika, że na koniec 2015 roku największa liczba osób dokumentowała wykształcenie gimnazjalne, bądź niższe – 3,4 tys. osób tj. 32,8% analizowanej grupy. Dalej plasowały się osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólnokształcące – po około 2,2 tys. osób co odpowiadało 21% młodych bezrobotnych w każdej grupie według poziomu wykształcenia. Co piąty zarejestrowany zakończył edukację w zasadniczej szkole zawodowej (blisko 2,1 tys. osób). Najmniejszą grupę wśród najmłodszych bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 524 osoby tj. 5,0%. W porównaniu z końcem 2014 roku zaobserwowano niewielkie zmiany w strukturze analizowanej grupy bezrobotnych według wykształcenia. W dalszym ciągu ponad połowa z nich posiada łącznie wykształcenie gimnazjalne lub niższe i zasadnicze zawodowe. Udział osób z wyższym wykształceniem zmniejszył się w ciągu 12 miesięcy o jeden pkt proc.

Bezrobotni do 25 roku życia nie posiadają znaczącego doświadczenia i potwierdzają to statystyki bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2015 roku 46,5% z nich (4,8 tys. osób) nie posiadało jakiegokolwiek stażu pracy wobec 50,1% w końcu 2014 roku. Ponad 30% dokumentowało staż do jednego roku, a doświadczenie zawodowe co piątej osoby wynosiło od roku do 5 lat. W przedziale z doświadczeniem od 5 do 10 lat znajdowało się 0,6% najmłodszych bezrobotnych. Dla porównania stażu pracy nie posiadało 14,5% wszystkich bezrobotnych z regionu znajdujących się w rejestrach urzędów pracy na koniec 2015 roku. W stosunku do danych z końca 2014 roku notowano w strukturze grupy do 25 roku życia spadek udziału osób bez stażu pracy – o 3,6 pkt proc., a największy wzrost zaobserwowano w grupie z rocznym stażem pracy – o 2,1 pkt proc.

Z analizy danych dotyczących czasu pozostawania bez pracy badanej grupy wynika, że na koniec 2015 roku największa grupa osób pozostawała w ewidencji urzędów pracy od jednego do 3 miesięcy – około 3,2 tys. osób tj. 30,5%. Co piąty pozostawał w rejestrach od 3 do 6 miesięcy. Z pomocy urzędów pracy w regionie od roku do dwóch lat korzystało 12,2%, a od ponad dwóch lat 8,0% młodych bezrobotnych. W stosunku do końca 2014 roku notowano zwiększenie udziału osób pozostających bez pracy od 24 miesięcy, o 0,9 pkt proc. Długookresowe ponad 2-letnie bezrobocie dotyczyło co piątego bezrobotnego w regionie na koniec 2015 roku.

Wykres 4. Struktura bezrobotnych w wybranych przedziałach wiekowych według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 1 i załącznika 5 do sprawozdania MPIPS-01.

Powyższa charakterystyka dotyczy grupy bezrobotnych do 25 roku życia, warto więc przeanalizować zbiorowość bezrobotnych w przedziale wiekowym 25 – 30 lat. W grupie 25 – 30 lat zauważalny jest wyraźny udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym – 23,0%, zaraz po udziale osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 26,1%. Dane dotyczące stażu pracy tej grupy bezrobotnych pokazują, że w przeciwieństwie do najmłodszych bezrobotnych posiadają oni doświadczenie na rynku pracy. Prawie 36% zarejestrowanych dokumentuje staż pracy od roku do 5 lat, a 7,3% od 5 do 10 lat. Stażu pracy nie posiadało 24,4% zarejestrowanych wobec 46,5% w grupie 18 – 24 lata. Co czwarty bezrobotny w wieku

25 – 30 lat pozostawał w rejestrach urzędów pracy od jednego do 3 miesięcy, a w dalszej kolejności od 3 do 6 miesięcy – 16,3%. W porównaniu z najmłodszymi bezrobotnymi w grupie tej odsetek osób będących w ewidencji od ponad dwóch lat był na koniec 2015 roku wyraźnie wyższy i wyniósł 15,7%.

8. Struktura zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

W zbiorowości bezrobotnych do 30 roku życia na koniec 2015 roku zawodu nie posiadało 34,4% z nich (7 096 osób). Struktura zawodowa osób z tej grupy informuje, że najwięcej z nich znajdowało się w grupie wielkiej zawodów *pracownicy usług i sprzedawcy* – 4 496 osób (22,3% wszystkich bezrobotnych w grupie). Co dziesiąty zarejestrowany posiadał zawód zawierający się w następujących grupach wielkich: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 2 077 osób, *specjaliści* – 1 992 osoby, *technicy i inny średni personel* – 1 979 osób. Osoby bez zawodu z analizowanej grupy stanowiły 63,7% wszystkich bezrobotnych bez zawodu w regionie. Analiza bezrobocia w ramach poszczególnych grup wielkich zawodów wskazuje, że w przypadku grupy *siły zbrojne* notowano najwyższy udział osób do 30 roku życia tj. 40,1%. Wyraźny odsetek młodych bezrobotnych zauważalny był ponadto w następujących grupach wielkich zawodów: *specjaliści* – 30,2% bezrobotnych w regionie, *pracownicy usług i sprzedawcy* – 28,6%, *pracownicy biurowi* – 28,3%.

W przypadku bezrobotnych do 25 roku życia zawodu nie posiadało 4 912 osób tj. 47,3% najmłodszych bezrobotnych (44,1% wszystkich bezrobotnych w regionie). Najwięcej osób posiadało zawód zawierający się w grupie wielkiej *pracownicy usług i sprzedawcy* – 2 105 osób (20,3% analizowanej grupy), a następnie w grupie *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 1 089 osób (10,5%). Największy udział bezrobotnych do 25 roku życia notowano w grupie zawodów *pracownicy usług i sprzedawcy* – 13,1%.

Tabela 9. Struktura zawodowa bezrobotnych według wielkich grup zawodów w województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			w tym do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
0	SIŁY ZBROJNE	212	0,3	85	0,4	40,1	1	0,0	0,5
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	472	0,6	61	0,3	12,9	14	0,1	3,0
2	SPECJALIŚCI	6 593	8,3	1 992	9,7	30,2	388	3,7	5,9
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	9 097	11,5	1 979	9,6	21,8	848	8,2	9,3
4	PRACOWNICY BIUROWI	2 890	3,6	818	4,0	28,3	311	3,0	10,8
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	16 060	20,2	4 596	22,3	28,6	2 105	20,3	13,1
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2 463	3,1	201	1,0	8,2	87	0,8	3,5
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	17 370	21,9	2 077	10,1	12,0	1 089	10,5	6,3
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	4 281	5,4	462	2,2	10,8	178	1,7	4,2

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			w tym do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	8 813	11,1	1 236	6,0	14,0	446	4,3	5,1
000000	Bez zawodu	11 142	14,0	7 096	34,4	63,7	4 912	47,3	44,1
	Ogółem	79 393	100,0	20 603	100,0	26,0	10 379	100,0	13,1

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPIPS-01.

Szczegółowa analiza struktury zawodowej młodych bezrobotnych według zawodów i specjalności pokazuje, że na koniec 2015 roku najwięcej z nich posiadało zawód *sprzedawcy* – 2 024 osoby (9,8%), w tym 876 do 25 roku życia. Zauważalna jest wyraźna różnica w liczbie bezrobotnych w powyższym i w kolejnych zawodach z dużą liczbą zarejestrowanych. Na kolejnych miejscach plasowały się osoby w zawodach: *kucharz* – 906 osób, *fryzjer* – 397 osób, *technik żywienia i gospodarstwa domowego* – 328 osób, *mechanik pojazdów samochodowych* – 322 osoby. Najliczniejszą grupę specjalistów reprezentowały osoby w zawodzie *pedagog* – 159 osób, *ekonomista* – 135 osób. Bezrobotni do 30 roku życia z zestawienia w tabeli nr 10 stanowili ponad połowę wszystkich bezrobotnych w następujących zawodach: *technik hotelarstwa*, *technik żywienia i gospodarstwa domowego*, *pozostali pracownicy obsługi biurowej*, *fryzjer*

Tabela 10. Struktura zawodowa bezrobotnych według zawodów i specjalności (powyżej 100 osób) w województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
000000	Bez zawodu	11 142	14,0	7 096	34,4	63,7	4 912	47,3	44,1
522301	Sprzedawca S	7 184	9,0	2 024	9,8	28,2	876	8,4	12,2
512001	Kucharz S	2 227	2,8	906	4,4	40,7	494	4,8	22,2
514101	Fryzjer S	772	1,0	397	1,9	51,4	278	2,7	36,0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	614	0,8	328	1,6	53,4	150	1,4	24,4
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	664	0,8	322	1,6	48,5	233	2,2	35,1
515303	Robotnik gospodarczy	2 607	3,3	291	1,4	11,2	97	0,9	3,7
331403	Technik ekonomista S	1 593	2,0	250	1,2	15,7	81	0,8	5,1
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	408	0,5	212	1,0	52,0	77	0,7	18,9
513101	Kelner S	751	0,9	201	1,0	26,8	81	0,8	10,8
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	1 410	1,8	191	0,9	13,5	57	0,5	4,0
422402	Technik hotelarstwa S	257	0,3	160	0,8	62,3	91	0,9	35,4
235921	Pedagog	405	0,5	159	0,8	39,3	30	0,3	7,4
932101	Pakowacz ręczny	469	0,6	145	0,7	30,9	54	0,5	11,5
752205	Stolarz S	657	0,8	138	0,7	21,0	75	0,7	11,4
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	470	0,6	137	0,7	29,1	65	0,6	13,8
263102	Ekonomista	808	1,0	135	0,7	16,7	14	0,1	1,7
722204	Ślusarz S	1 723	2,2	133	0,6	7,7	69	0,7	4,0
941201	Pomoc kuchenna	607	0,8	127	0,6	20,9	39	0,4	6,4
751201	Cukiernik S	502	0,6	124	0,6	24,7	69	0,7	13,7
351203	Technik informatyk S	271	0,3	123	0,6	45,4	84	0,8	31,0

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani							
		ogółem		do 30 roku życia			do 25 roku życia		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
711202	Murarz	1 552	2,0	115	0,6	7,4	74	0,7	4,8
751204	Piekarz S	565	0,7	115	0,6	20,4	48	0,5	8,5
334306	Technik administracji S	343	0,4	104	0,5	30,3	11	0,1	3,2
Pozostałe zawody		41 392	52,1	6 670	32,4	16,1	2 320	22,4	5,6
Ogółem		79 393	100,0	20 603	100,0	26,0	10 379	100,0	13,1
S – zawód uzyskiwany w systemie szkolnym.									

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

9. Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w województwie zachodniopomorskim

W 2015 roku zarejestrowano blisko 9,6 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki, stanowiących 7,1% wszystkich rejestracji w województwie zachodniopomorskim. Największy napływ do bezrobocia w analizowanej grupie notowano w przypadku osób *bez zawodu* – 3,5 tys. osób tj. 36,2% zarejestrowanych (39,1% przed rokiem). Kolejne liczne grupy rejestrujących się stanowiły osoby, które w ostatnich 12 miesiącach uzyskały zawody znajdujące się w następujących wielkich grupach zawodów: *specjaliści* – 2,4 tys. zarejestrowanych (25,0%), *pracownicy usług i sprzedawcy* – 1,2 tys. (12,9%), *technicy i inny średni personel* – 990 osób (10,3%). Największy udział napływu bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w ogóle napływu w danej grupie wielkiej zawodów notowano w grupie *specjaliści* tj. 17,1%, a w grupie *bez zawodu* udział ten wyniósł 12,5%.

Tabela 11. Struktura zawodowa bezrobotnych według wielkich grup zawodów zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim w 2015 roku

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Rejestracje				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w grupie wielkiej
0	SIŁY ZBROJNE	429	0,3	4	0,0	0,9
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	754	0,6	16	0,2	2,1
2	SPECJALIŚCI	14 014	10,4	2 391	25,0	17,1
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	15 077	11,2	990	10,3	6,6
4	PRACOWNICY BIUROWI	4 713	3,5	339	3,5	7,2
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	23 886	17,7	1 237	12,9	5,2
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	3 144	2,3	42	0,4	1,3
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	27 243	20,2	745	7,8	2,7
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	6 115	4,5	83	0,9	1,4
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	11 842	8,8	265	2,8	2,2
000000	Bez zawodu	27 685	20,5	3 461	36,2	12,5
Ogółem		134 902	100,0	9 573	100,0	7,1

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Na koniec 2015 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawało 2,6 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki, stanowiących 3,3% wszystkich bezrobotnych. Podobnie jak w przypadku wyżej opisanego napływu osób z analizowanej grupy, także w strukturze zarejestrowanych znaczny i największy udział miały osoby *bez zawodu* – 958 osób tj. 37% będących w ewidencji na koniec 2015 roku. Wśród pozostałych 63% największe grupy tworzyły osoby w zawodach z grupy wielkiej *specjaliści* – 493 osoby (19,0%), *pracownicy usług i sprzedawcy* – 399 osób (15,4%), *technicy i inny średni personel* – 341 osób (13,2%).

Tabela 12. Struktura zawodowa bezrobotnych według wielkich grup zawodów zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku

Symbol	Wielkie grupy zawodów	Zarejestrowani				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w grupie wielkiej
0	SIŁY ZBROJNE	212	0,3	1	0,04	0,5
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	472	0,6	4	0,2	0,8
2	SPECJALIŚCI	6 593	8,3	493	19,0	7,5
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	9 097	11,5	341	13,2	3,7
4	PRACOWNICY BIUROWI	2 890	3,6	89	3,4	3,1
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	16 060	20,2	399	15,4	2,5
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2 463	3,1	7	0,3	0,3
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	17 370	21,9	220	8,5	1,3
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	4 281	5,4	14	0,5	0,3
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	8 813	11,1	65	2,5	0,7
000000	Bez zawodu	11 142	14,0	958	37,0	8,6
	Ogółem	79 393	100,0	2 591	100,0	3,3

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPIPS-01.

W zbiorowości osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki na koniec 2015 roku najwięcej osób dokumentowało zawód *sprzedawca* – 171 osób tj. 6,6% badanej grupy. Ponad 50 osób (>2% zarejestrowanych) uzyskało następujące zawody: *kucharz*, *mechanik pojazdów samochodowych*, *fryzjer*. Specjalistów w zestawieniu w tabeli nr 13 reprezentowali absolwenci w zawodach: *pedagog* – 36 osób, *ekonomista* – 25 osób, *specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych* – 15 osób, *inżynier budownictwa – budownictwo ogólne* – 14 osób, *specjalista do spraw logistyki* – 14 osób, *specjalista do spraw rachunkowości* – 13 osób, *pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji* – 11 osób, *specjalista administracji publicznej* – 11 osób. W niektórych z wybranych zawodów udział osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki w ogólnej liczbie bezrobotnych w zawodzie był znaczny tj. *monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie* – 78,9%, *technik logistyk* – 45,8%. *murarz – tynkarz* – 22,0%.

Tabela 13. Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według zawodów i specjalności (powyżej 10 osób) zarejestrowanych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
000000	Bez zawodu	11 142	14,0	958	37,0	8,6
522301	Sprzedawca S	7 184	9,0	171	6,6	2,4

Symbol	Zawody i specjalności	Zarejestrowani				
		ogółem		do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział % w kategorii	Udział % w zawodzie
512001	Kucharz S	2 227	2,8	76	2,9	3,4
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	664	0,8	69	2,7	10,4
514101	Fryzjer S	772	1,0	60	2,3	7,8
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	614	0,8	45	1,7	7,3
331403	Technik ekonomista S	1 593	2,0	44	1,7	2,8
235921	Pedagog	405	0,5	36	1,4	8,9
422402	Technik hotelarstwa S	257	0,3	35	1,4	13,6
351203	Technik informatyk S	271	0,3	34	1,3	12,5
263102	Ekonomista	808	1,0	25	1,0	3,1
513101	Kelner S	751	0,9	25	1,0	3,3
333107	Technik logistyk S	48	0,1	22	0,8	45,8
741103	Elektryk S	92	0,1	16	0,6	17,4
242113	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych	144	0,2	15	0,6	10,4
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	408	0,5	15	0,6	3,7
712905	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie S	19	0,0	15	0,6	78,9
214202	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	85	0,1	14	0,5	16,5
242108	Specjalista do spraw logistyki	106	0,1	14	0,5	13,2
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych S	111	0,1	14	0,5	12,6
751201	Cukiernik S	502	0,6	14	0,5	2,8
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	86	0,1	13	0,5	15,1
711204	Murarz-tylnkarz S	59	0,1	13	0,5	22,0
752205	Stolarz S	657	0,8	13	0,5	2,0
311204	Technik budownictwa S	427	0,5	12	0,5	2,8
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	110	0,1	11	0,4	10,0
242217	Specjalista administracji publicznej	201	0,3	11	0,4	5,5
Pozostałe zawody		49 650	62,5	801	30,9	1,6
Ogółem		79 393	100,0	2 591	100,0	3,3

S – zawód uzyskiwany w systemie szkolnym.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza sytuacji młodych bezrobotnych na rynku pracy pokazuje, że w porównaniu z latami wcześniejszymi zaszły pozytywne zmiany, zarówno na szczeblu europejskim oraz wojewódzkim i lokalnym w granicach Polski. Według Eurostat notowano spadek bezrobocia w grupie do 25 roku życia w Unii Europejskiej i w większości krajów w niej zrzeszonych. Zgodnie z danymi z bezrobocia rejestrowanego w Polsce liczba bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się w stosunku do końca 2014 roku o ponad 65 tys., a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się z 16,5% na 15,1%. Poprawę sytuacji w grupie najmłodszych bezrobotnych notowano we wszystkich województwach. W województwie zachodniopomorskim na koniec 2015 roku grupa bezrobotnych do 25 roku życia liczyła 10 379 osób i była najmniej liczna od momentu powstania województwa zachodniopomorskiego. W porównaniu z latami ubiegłymi zauważalny jest także stały spadek udziału analizowanej grupy bezrobotnych w zbiorowości bezrobotnych w regionie. Dodatkowych informacji o sytuacji osób do 25 roku życia na rynku pracy dostarczają wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności GUS. Wynika z nich, że w IV kwartale 2015 roku współczynnik aktywności zawodowej w grupie wiekowej 15 – 24 lata wyniósł 32,1% i zwiększył się o 2,9 pkt proc. w stosunku do wyników za IV kwartał 2014 r. W skali roku notowano także wzrost wskaźnika zatrudnienia z 21,5% do 23,7%, a pozytywnym zmianom towarzyszył spadek stopy bezrobocia z 26,2% na 25,6%.

Kolejny rok z rzędu notowano przewagę liczbową wyłączeń z ewidencji nad liczbą rejestracji. Ponadto skala „napływu” do bezrobocia młodych bezrobotnych była mniejsza niż rok wcześniej. Główny powód wyłączeń z ewidencji w dalszym ciągu stanowiło podjęcie pracy, a kolejny niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy. W przypadku podjęć pracy powód ten dotyczył 45,9% bezrobotnych do 30 roku życia i 42,6% do 25 roku życia. Odsetek niepotwierdzających gotowości do podjęcia pracy był wyższy w grupie do 25 roku życia – 30,1% wobec 28,6% wśród wyrejestrowanych do 30 roku życia.

Z danych dotyczących struktury młodych bezrobotnych według płci wynika, że większość stanowiły kobiety. W przypadku miejsca zamieszkania w grupie do 25 roku życia przeważali mieszkańcy wsi, a w szerszej grupie do 30 roku życia osoby zamieszkujące miasta. Statystyki dotyczące wykształcenia badanej grupy informują, że najwięcej z nich posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 32,8% w grupie do 25 roku życia i 29,5% wśród bezrobotnych do 30 roku życia. Dyplom uczelni wyższej posiadało 5% bezrobotnych do 25 roku życia i 13,9% do 30 roku życia. Analizowane dane potwierdzają brak doświadczenia zawodowego nierzadko oczekiwanego przez pracodawców. Stażu pracy nie posiadało 46,5% bezrobotnych do 25 roku życia i 35,5% do 30 roku życia. Według danych z końca 2015 roku największa grupa młodych bezrobotnych pozostawała w ewidencji urzędów pracy w ujęciu wojewódzkim od jednego do 3 miesięcy.

Mniejszą liczbę zarejestrowanych niż na koniec 2014 roku notowano także w grupie bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Struktura zawodowa absolwentów informuje, że znaczna część z nich nie uzyskała zawodu (absolwenci liceów, szkół gimnazjalnych i podstawowych oraz osoby które nie uzyskały dokumentu potwierdzającego zdany egzamin zawodowy). W ogólnej liczbie „napływu” absolwentów w 2015 roku osoby bez zawodu stanowiły 36,2%. Zarówno w przypadku rejestracji jak i stanu na koniec 2015 roku największe grupy zawodowe tworzyli absolwenci z grupy wielkiej zawodów *specjaliści*, a następnie *pracownicy usług i sprzedawcy* oraz *technicy i inny średni personel*. Bardziej szczegółowa analiza zawodowa bezrobotnych absolwentów informuje, że były to głównie osoby w zawodach: *sprzedawca, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych*, a w dalszej kolejności między innymi osoby z grupy wielkiej specjalności tj. *pedagodzy i ekonomiści*.

Młodym osobom trudniej zaistnieć na rynku pracy i ma na to wpływ między innymi brak doświadczenia oraz kwalifikacji. Brak pierwszego wynika z młodego wieku bezrobotnego ale także z braku jakiegokolwiek aktywności zawodowej

np. w czasie studiów. Należy jednakże podkreślić, że największą grupę wśród młodych bezrobotnych stanowią osoby ze stosunkowo niskim wykształceniem, które zakończyły swoją edukację i są czy też były bierne zawodowo. Z wyników badania aktywności ekonomicznej ludności w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2015 roku wynika, że w grupie badanych w wieku 15 – 24 lata, odsetek biernych zawodowo wynosił 67,4%, a pracowała co czwarta osoba. Zdecydowanie lepsza sytuacja notowana jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata, w której osoby pracujące stanowiły 76,8%, a bierne zawodowo 16,2%.

Kwalifikacji nie posiadają osoby, które zakończyły edukację na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum, liceum oraz te które nie zdały egzaminu zawodowego. W zdobyciu kwalifikacji i umiejętności poszukiwania pracy pomagają usługi i instrumenty rynku pracy, stanowiące katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej. Są to między innymi programy staży, szkoleń, subsydiowane formy zatrudnienia, a także usługi w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Według znowelizowanej ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy powiatowe urzędy pracy po rejestracji bezrobotnego mają obowiązek ustalić mu profil pomocy. Zakres wsparcia zależny będzie od tego do którego z trzech profili zostanie on zakwalifikowany. Ustawa informuje ponadto o dodatkowych instrumentach skierowanych do bezrobotnych do 30 roku życia znajdujących się w kategorii osób będących w trudnej sytuacji na rynku pracy. Osoby te mają możliwość uzyskania bonów szkoleniowych, bonów stażowych, bonów zatrudnieniowych lub bonów na zasiedlenie. Powyższe zmiany dają dodatkowe możliwości sprzyjające aktywizacji zawodowej i zwiększają szanse na zatrudnienie dla większej grupy młodych bezrobotnych. Warto ponadto wspomnieć o inicjatywie na rzecz zwalczania bezrobocia i wsparcia osób młodych, zwłaszcza z grupy NEET, czyli o programie „Gwarancje dla młodzieży” stanowiącego część „Pakietu na rzecz zatrudnienia młodzieży” wypracowanego przez Komisję Europejską. Jest on odpowiedzią na wysokie bezrobocie w grupie osób do 25 roku życia w wieku krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce. Szczegółowe informacje dotyczące założeń i realizacji programu „Gwarancje dla młodzieży” w Polsce zawarto w opracowaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”.